

KERKHOF OBBICHT

Toch gif nodig tegen onkruid

Onkruid overwoekerde het kerkhof van Obbicht, tot ongenoegen van dorpingen. Een proef met natuurlijke bestrijding mislukte jammerlijk: „Je ontkomt haast niet aan gif.”

OBBICHT
DOOR SJAK PLANTHOF

Het was een drama”, verzucht Lion Demarteau als hij terugblijkt op hoe het kerkhof aan de Hitsbergerweg in Obbicht er deze zomer bijlag. Het welig tierende onkruid ontierde de waardigheid van de graven. De man die namens het parochiecomité vrijwilligers aanstuurt om het kerkhof te onderhouden heeft ze ook gelezen, denietmalde commentaren op social media. „Ja, deze situatie is onacceptabel.” Voor het eerst deed de parochie, eigenaar van het kerkhof, dit jaar een proef met op andere wijze verwijderen van onkruid. Demarteau: „We besloten uit milieuoverwegingen niet meer met gif te spuiten. Hoveniers mogen dat al lang niet meer, maar wij als particulier nog wel. Desondanks kozen we de natuurlijke aanpak.” Dat hebben ze geweten. De vrijwilligers gingen dapper met azijn en zout aan de slag om de ongewenste plantengroei tegen te gaan. Zonder succes. „Het was een zomer met zon en regen, groeizaam weer. Daardoor ontstond een explosie van onkruid. Er viel niet tegen op te werken. De regen spoelde alles weer weg.” Van lieverlee greep de parochie terug op het ongewenste gif. „We kon-

den het niet meer aanzien. Met acht man zijn we vorige week aan de slag gegaan om met de hand de planten uit de grond te trekken. Vervolgens hebben we toch maar weer gif gespoten.”

Je ontkomt er haast niet aan als je met een kleine groep vrijwilligers onkruid buiten de deur wilt houden, heeft Demarteau geleerd. „Die mensen doen hun stinkende best en maken elke maand tijd vrij. Niet alleen om het onkruid te wieden. Ook de heggen worden gesnoeid en het grind wordt netjes aangeharkt.” Hij vertelt dat een nabestaande voor het eerst heeft geholpen het kerkhof netjes te houden. „Die zei: ‘je kunt wel klagen, maar je kunt ook de handen uit de mouwen steken’. Hij heeft bovendien zijn minitractor uitgeleend om de onlangs met parochiegeld aangeschafte giftank met motorspuit voort te trekken over het veld.” Vrijwilligers die willen helpen kunnen zich nog melden. Demarteau ziet een week na de hernieuwde chemische aanpak dat het gif zijn werk doet. „Het onkruid verschrompelt en verdwijnt. Het gif doodt blad en wortel. Daarnaast gaan we het grind in de toekomst zo veel mogelijk vervangen door gras.” Het kerkhof wordt dagelijks bezocht. „Hopelijk kunnen we op korte termijn de bezoekers weer een fatsoenlijke aanblik bieden bij het denken van hun naasten.”

Het kerkhof voor de gifbehandeling. FOTO FACEBOOK HENK LEBENS

Wel braderie, geen kermis

oud-geleen
DOOR PAUL DOLHAIN

De organisatie van de traditionele braderie in Oud-Geleen heeft de knoop doorgehakt: de braderie gaat zondag 7 november door. Het drukbezochte evenement werd al meerdere malen verschoven omdat de organisatoren de anderhalvemeterregel niet konden handhaven. „We zijn maar met een kleinteam endurfden dat niet aan. Nu die regel

door het kabinet is losgelaten, staat het licht op groen”, aldus Harold Gubbels. Inmiddels telt de braderie zo'n honderd stands, maar er is nog ruimte voor meer marktkramers. De kermis, een vast onderdeel van het evenement, gaat niet door. Dat is met de gemeente afgesproken omdat het lastig is exploitanten te vinden in die periode, mede door de wisselvalligheid van het weer in november. „We zorgen wel dat er kinderattracties aanwezig zijn.”

INTERVIEW
BEVRIJDING

Exact 77 jaar nadat Frans Kanarek samen met zijn moeder de schuilplek in de voormalige sigarenfabriek Hennekens verliet, onthult de 90-jarige Gabriëlle Hennekens een plaquette ter ere van hem. Zij bevrijdde de ondergedoken Joden in 1944.

Gabriëlle vond onderduikers in sigarenfabriek

BEEK
DOOR PAUL DOLHAIN

In haar woonkamer liggen de foto's uit de oorlogstijd verspreid op de salontafel. Ze heeft ze allemaal zorgvuldig bewaard. Het zijn herinneringen uit een tijd die ze nooit meer wil meemaken, maar die nog helder voor de geest staan. Want ondanks haar 90 jaar, is Gabriëlle Solberg-Hennekens nog helemaal bij de pinken. Gabriëlle is de derde uit een gezin van in totaal zeven kinderen van moeder Josefien Hoppers en vader Maxime Hennekens, eigenaar van de beroemde voormalige sigarenfabriek Hennekens aan de Wolfeynde in Beek. „We

speelden als kinderen veel in de lege hal. Toen de oorlog uitbrak mocht dat niet meer”, vertelt ze. Als klein meisje is Gabriëlle een graag geziene dame. „Ik deed voor veel mensen de boodschappen in het dorp. Toen ging alles nog op de bon en dat werd later verrekend.” Ook bij moeder Kanarek, die een kruidenierswinkel aan de Maastrichterlaan 11 runt, en zoon Frans komt ze geregeld over de vloer. „Hele aardige mensen. Frans was een vrolijke, lieve jongen die aan alles meedeed”, weet ze zich nog goed te herinneren.

Schuilplaats

Vader Maxime, die door zijn vrienden Harry Piek, Bart Soet-

brood, Willy Sangers en Frans Kanarek liefkozend Siem wordt genoemd, krijgt eind juli 1942 een brief te lezen die Kanarek heeft ontvangen. Hij wordt verzocht zich te melden in Maastricht, om van daaruit naar Westerbork te gaan, voor *De Arbeitsinsatz*. Siem weet dat het mis is en zoekt een schuilplek voor zijn Joodse vriend Frans. Hij maakt op de zolder van de sigarenfabriek, achter een muur van sigarenkisten die alleen te bereiken is via de achterwand van een grote houten kist, een schuilkelder: Het Achterhuis van Beek. Niemand weet van de schuilplek af, alleen de vrienden. Zelfs de ouders Kanarek weten van niks. Om ook de Duitsers op een

dwaalspoor te brengen, stuurt Frans zijn ouders een ansichtkaart met 'groetjes uit Zwitserland'. Die kaart is uiteindelijk door Piek op de post gedaan in Maastricht. „Ook ik wist van niks. Daar werd in die tijd niet over gesproken, zeker niet met de kinderen.”

Het gezin Hennekens woont in die periode in het hoekhuis aan de Raadhuisstraat 27. „Daar hebben we gewoond tot het bombardement op 5 oktober 1942”, weet ze nog exact. Ook het moment dat de bommen vielen staat nog helder op haar netvlies. „Het was een uur of tien in de avond. De hemel hing vol met vliegtuigen die bommen lieten vallen. Dat betekende dat we de kelder in moesten. Plots vielen er brandbommen door het dak, midden op de tafel en deze ontplofte. Door het hele huis hadden we al emmers water staan om direct te blussen, maar hier was geen begin aan”, vertelt ze.

Aardappelkelder

De jaren gaan voorbij en het gebeurt nog regelmatig dat het gezin de kelders van hun nieuwe huis aan de Maastrichterlaan moet induiken. „Daar lagen we dan met z'n zevenen op een rijtje in de aardappelkelder”, vertelt ze nuchter terwijl ze naar een foto staart. „Laten we het over de bevrijding hebben. Dat weet ik ook nog als de dag van gisteren. De Duitsers vertrokken op fietsen en andere gestolen voertuigen. Alleen op de hoek stond het bord scheef met daarop de pijl naar Sittard. Het bord wees naar de richting van het centrum, dus de Duitsers reden zich allemaal vast bij het Carmelietes-

Gabriëlle Solberg-Hennekens.

FOTO ERMINDO ARMINO

„Ik was echt opgewekt dat we hem uiteindelijk vonden, maar dat mevrouw Kanarek er ook zat was een totale verrassing.”

Gabriëlle Solberg-Hennekens

senklooster. Dat was een zootje, maar schitterend om te zien”, vertelt ze schaterend.

Een dag later, op 18 september 1944, vinden vader Siem en zijn vrienden het tijd om Frans te bevrijden. „Mijn vader zei tegen ons, de kinderen, dat we mee mochten gaan naar de fabriek om te zoeken. Ik wist in eerste instantie niet wat hij bedoelde en wat we moesten zoeken, maar omdat ik eens een gesprek tussen Harry Piek en mijn vader had opgevangen, had ik het vermoeden dat het om Frans ging. Ik was echt opgewekt dat we hem uiteindelijk vonden, maar dat mevrouw Kanarek er ook zat was een totale verrassing”, vertelt ze stralend. Moeder Johanna Kanarek was namelijk op 6 april 1943 herenigd met haar zoon, nadat ook zij moest onderduiken op advies van Siem. Verder heeft Het Achterhuis van Beek nog plaats geboden aan twee geallieerde soldaten.

„Mijn vader is voor mij een held, maar toen hadden we niet veel tijd om daarbij stil te staan. Mijn moeder overleed kort daarna en zo werden we weer met beide voeten op de grond gezet. Frans verloor zijn vader tijdens zijn onderduikperiode. Mijn vader heeft nog gezorgd dat de begrafenisstoeft voorbijtrok aan zijn schuilplaats”, vertelt ze kijkend naar een foto van Frans.

Onthulling

Vandaag is de officiële onthulling van de plaquette van Frans Kanarek in de tuin naast de voormalige sigarenfabriek. Gabriëlle doet dit samen met de kleinzoon van neef Willem Hennekens, Stan van den Berg.

VAESRADE

Claim van 2 miljoen dreigt als afgraven groeve niet doorgaat

VAESRADE
DOOR GEERTJAN CLAESSENS

Firma L'Ortye kan twee miljoen schade claimen als het bedrijf groeve Hommert in Vaesrade niet mag afgraven. Bewoners en de gemeente Beekdaalen vrezen jarenlange overlast.

Zeven jaar lang elke werkdag tientallen trucks die door de straten denderen. Dat is het schrikbeeld bij inwoners van Vaesrade, Amstenrade, Hommert en Schinnen als de firma L'Ortye toestemming krijgt de groeve Hommert in Vaesrade af te graven. Bewoners van dorpen in de omgeving zijn daar in meerderheid op tegen, blijkt uit een draagvlakonderzoek dat de provincie liet doen. Provinciale Staten moeten nog dit jaar een besluit nemen over de vergunning voor de afgraving. Als die niet doorgaat moet de provincie de zand- en grindhandeleenkwart miljoen betalen. Daarnaast kan L'Ortye schade claimen voor gemiste inkomsten. Die schade is door het bedrijf begroot op 2 miljoen euro, schrijft de provincie in een stuk voor Provinciale Staten.

Trucks

L'Ortye wil in de 3,5 hectare metende groeve die grenst aan de Struikenweg en de Buitenring in zeven jaar 535.000 kubieke meter ophoogzand en klei, en 310.000 kubieke meter grond afgraven en afvoeren. Daarvoor zouden de eerste twee jaar 22 trucks per werkdag af en aanrijden, en de vijf jaar daarna dagelijks zo'n 36. Het merendeel gaat via Amstenrade of Hoensbroek de Buitenring op, een kleiner deel rijdt door Vaesrade of Schinnen. Dat zien omwonenden niet zitten, zo blijkt uit draagvlakonderzoek. 62 procent van de bewoners vindt het een slecht plan, 79 procent ziet er geen voordeel in. De meesten vrezen geluids- en verkeersoverlast, (fijn)stof en onveilig verkeer. Een kleiner deel vreest schade aan wo-

ningen, auto's en groen. Veel bewoners geloven niet dat de overlast over zeven jaar voorbij is. Ze verwijzen naar ervaringen met L'Ortye in Spaubeek, waar het werk langer duurde en voor veel overlast zorgde.

Samenspraak

Bedrijfsleider Jean L'Ortye verzekerde eerder tegenover *De Limburger* dat dit in Vaesrade niet zal gebeuren, omdat de omvang van de groeve hier wel duidelijk is. Hij denkt overlast hier te voorkomen door in goede samenspraak met de omgeving te werken en onder meer geregeld te vegen en te sproeien. Na de afgraving wil hij het gebied herinrichten, zodat Vaesrade aantrekkelijker wordt als woon- en recreatiegebied. Maar de klus is volgens hem ook van belang voor de continuïteit en werkgelegenheid van het bedrijf. Een minderheid van de bewoners ziet wel voordelen in de komst van een groengebied op de plek van de groeve, maar de meesten vinden de nadelen van de afgraving groter. Ze hebben ook weinig vertrouwen in de handhaving van afspraken door de provincie. Daarbij speelt mee dat Vaesrade al veel last heeft gehad van de aanleg van de Buitenring en de afsluiting van de Naanhofsweg als compensatie voor de stikstofuitstoot door de randweg.

De provincie sprak met L'Ortye af dat het bedrijf de groeve mag afgraven als compensatie voor het afstaan van grond voor de aanleg van de Buitenring. Ook de gemeente Beekdaalen heeft daartegen bezwaar aangetekend. De provincie ziet weinig mogelijkheden om de overlast te beperken. De aanleg van een brug om de groeve beter aan te sluiten op de Buitenring kost twee tot drie miljoen, een directe toerit zou zelfs nog duurder zijn. Ook een transportband bleek te veel geld te kosten. Er is wel één kleine verbetering mogelijk: de trucks rijden niet via de Struikenweg, maar over het perceel van Chiaradia Exhibitions aan de Hommert.

ADVERTENTIE